

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov), „Kralický háj“, Parz. Nr. 350/95. LBK, MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

KRNOV (K. Ú. OPAVSKÉ PŘEDMĚSTÍ, OKR. BRUNTÁL)

„Červený Dvůr“. LnK. Kamenná industrie. Povrchové sběry.

V rámci P. Ulahel dlouhodobě prováděných povrchových sběrů na polykulturní lokalitě „Červený Dvůr“ (k. ú. Opavské Předměstí, parc. č. 2784, 2786/1, 2) byl mezi ostatním nálezovým materiálem zastoupen také fragment břítové části kopytovitého klínu. Tento nález můžeme dát do souvislosti s nedávným nálezem keramiky LnK na stejné lokalitě (Bříza, Ulahel 2010). Viz též lokalita Úvalno, okr. Bruntál zde v oddílu neolit.

Svatopluk Bříza, Petr Ulahel

Literatura

Bříza, S., Ulahel, P. 2010: Krnov (k. ú. Opavské Předměstí, okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 51, 314.

Resumé

Krnov (Kat. Opavské předměstí, Bez. Bruntál), „Červený Dvůr“. LBK. Steinindustrie. Oberflächen-sammlungen.

KYJOVICE (OKR. ZNOJMO)

„Sutny“ I. LnK . Sídliště. Systematický výzkum.

V roce 2016 navázal výzkum spojený s praxí studentů archeologie na odkryvy z předchozích sezón v prostoru sektoru B4 (Bíško *et al.* 2015, 149–150; Kazdová *et al.* 2016, 163–164). Nově byly otevřeny další dva čtverce 4b, 5b (obr. 5). Exkavace probíhala standardním způsobem používaným na lokalitě: každý zkoumaný čtverec byl rozdělen na 25 kvadrantů o rozměrech 1 × 1 m. Nejprve byly odstraněny orníční a podorníční vrstvy: mechanické vrstvy A a B, každá o mocnosti 20 cm. Při ruční skrývce byla v povrchové vrstvě čtverce 4b (kvadrant 14) nalezena kromě zlomků neolitické keramiky plošně retušovaná silicitová šipka (v – 19 mm) patřící patrně k osídlení lokality lidem s KZP z konce eneolitu. Dokumentace se prováděla v jednotlivých dokumentačních úrovních

(DÚ) pomocí totální stanice, GPS a fotogrammetrie. Z podorníční vrstvy B byly odebrány vzorky půdy pro srovnávací fosfátovou analýzu. Po snížení plochy obou čtverců na DÚ 40 cm bylo dosaženo sprašového podloží. Celá plocha byla následně začištěna za účelem vymezení hranic potenciálních zahloubených objektů.

Postupně byly zachyceny dva rozměrnější objekty (č. 826 a 827), celkem 17 kúlových jam a 12 obdélných mělkých (do 20 cm) jamek. Kúlové jámy a mělké jamky byly koncentrovány především ve čtverci 5b, zatímco téměř celou plochu čtverce 4b zaujímal objekt č. 827 (obr. 6). Mělké jamky byly vyplněny rezavě hnědým homogenním zásysem a většinou neobsahovaly žádné archeologické nálezy. Vzhledem k jejich charakteru a ke zkušenostem z předchozích výzkumných sezón (srov. Kazdová *et al.* 2016, 163) jsou označovány jako relikty recentní zemědělské činnosti. Koncentrace kúlových jam ve čtverci 5b evokuje představu částečně zachovaného půdorysu dlouhého domu kultury s LnK, kterých evidujeme ze „Sutny“ již značné množství (Milo, Kazdová 2008). V tomto případě je však interpretace dané struktury ztížena výše uvedenými recentními zásahy. Konkrétnější závěry by bylo vhodnější potvrdit exkavací sousedních čtverců ležících severním směrem za hranicí zkoumané plochy, kde lze očekávat pokračování půdorysu. Z kúlových jam bylo získáno jen několik nálezů, většinou fragmentů keramiky rámcově datovatelných do kultury s LnK. Z kúlových jam i mělkých recentních jamek byly odebrány vzorky půdy na fosfátovou analýzu, výplně kúlových jamek pak poskytly rovněž vzorky pro flotaci.

Zdaleka nejvíce archeologického materiálu poskytl objekt č. 827. Kromě výše uvedené metody kvadrantové sítě byl objekt rozdělen na čtyři segmenty pomocí kontrolního křížového profilu vedeného v osách sever – jih a východ – západ. Exkavace a následná dokumentace probíhala v závislosti na jednotlivých kontextech ve výplni objektu. Křížový profil byl rozebrán v závěrečných fázích exkavace. Horní vrstvy výplně tvořila tmavě hnědá až černá hlína, v níž se kromě převažujících nálezů odpovídajících hmotné náplni kultury s LnK objevila ještě intruze kultury s moravskou malovanou keramikou. Pod touto vrstvou se nacházela poměrně kompaktní hnědá hlína tvořící výplň většiny objemu jámy, která zasahovala do hloubky 160 cm. Rozměry objektu byly 430 × 315 cm, jeho půdorys byl v horních vrstvách více členitý, směrem ke dnu nabýval spíše zaobleně obdélný tvar. Dno bylo téměř rovné, stejně tak boční stěny. Ve výplni se nacházely zlomky keramiky (datovatelné převážně do mladšího stupně kultury s LnK) zvířecí kosti a mazanice, dále bylo objeveno množství hrudek červeného a žlutého barviva, několik fragmentů kamenných podložek (mlecích kamenů) a zlomek kopytovitého klínu. Jedna část mlecího kamene byla

nalezena na samotném dně objektu v jeho severozápadní části. Na základě specifického tvaru jámy lze usuzovat, že mohla sloužit jako zásobní silo, podle získaných nálezů se však po skončení primární funkce zaplnila sídlištním odpadem. Exkavace jámy, včetně křížového profilu, byla rovněž dokumentována pomocí totální stanice a fotogrammetrie.

Objekt č. 826 dosáhl menších rozměrů (134 × 100 × 60 cm) a poskytl především fragmenty keramiky kultury s LnK. Z obou objektů byly průběžně odebrány vzorky půdy na plavení a fosfátovou analýzu – ty byly v závěru výzkumu odebrány pro srovnání také ze spraše.

V závěru praxe proběhl v areálu vědecko-výzkumné základny workshop „Těšetická varia“, uskutečněný podle plánu specifického výzkumu Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Akce byla zaměřena na některé experimenty ze dvou oblastí života neolitických zemědělců: tvarování keramických nádob a zpracování obilí na kamenných mlýncích.

Archeologický výzkum a následné zpracování dat byly finančně podpořeny z projektu specifického výzkumu *Archeologická terénní prospekce, exkavace a muzejní prezentace* (MUNI/A/0859/2015).

Eliška Kazdová, Alžběta Čerevková, Jaroslav Bartík,
Michal Hlavica

Literatura

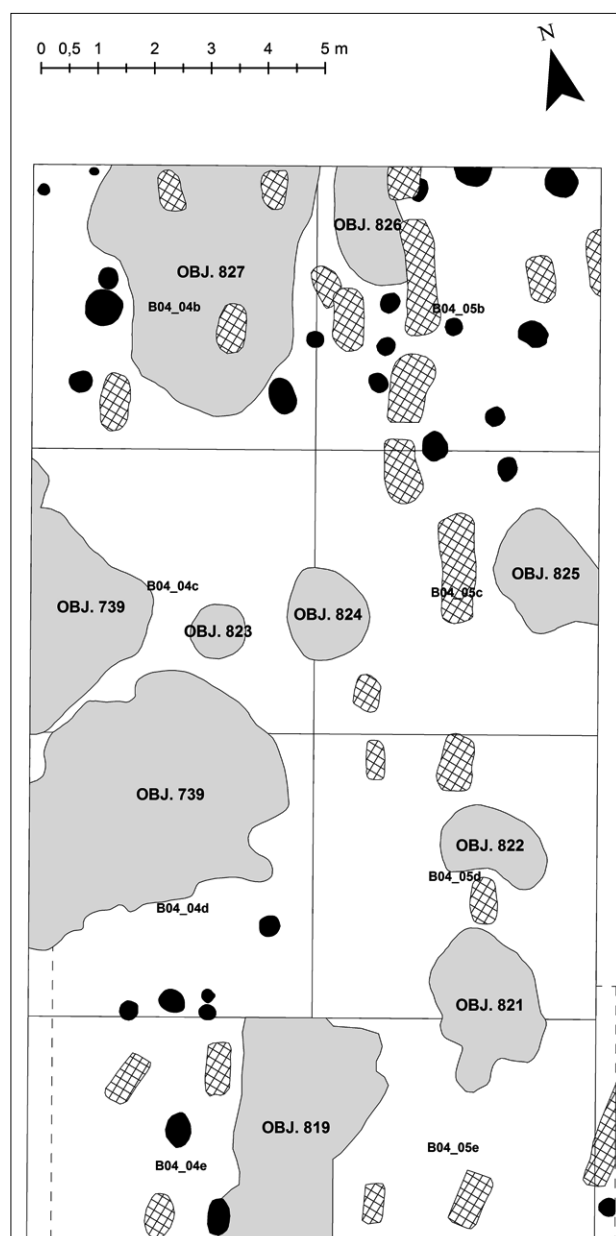
Biško, R., Bišková, J., Kazdová, E. 2015: Kyjovice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 56(1), 149–150.

Kazdová, E., Bartík, J., Hlavica, M. 2016: Kyjovice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 57(1), 163–164.

Milo, P., Kazdová, E. 2008: Geofyzikální prospekce na lokalitě Těšetice-Kyjovice „Sutny“. In: I. Cheben, I. Kuzma (eds.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2007*. Nitra: Archeologický ústav SAV, 177–189.

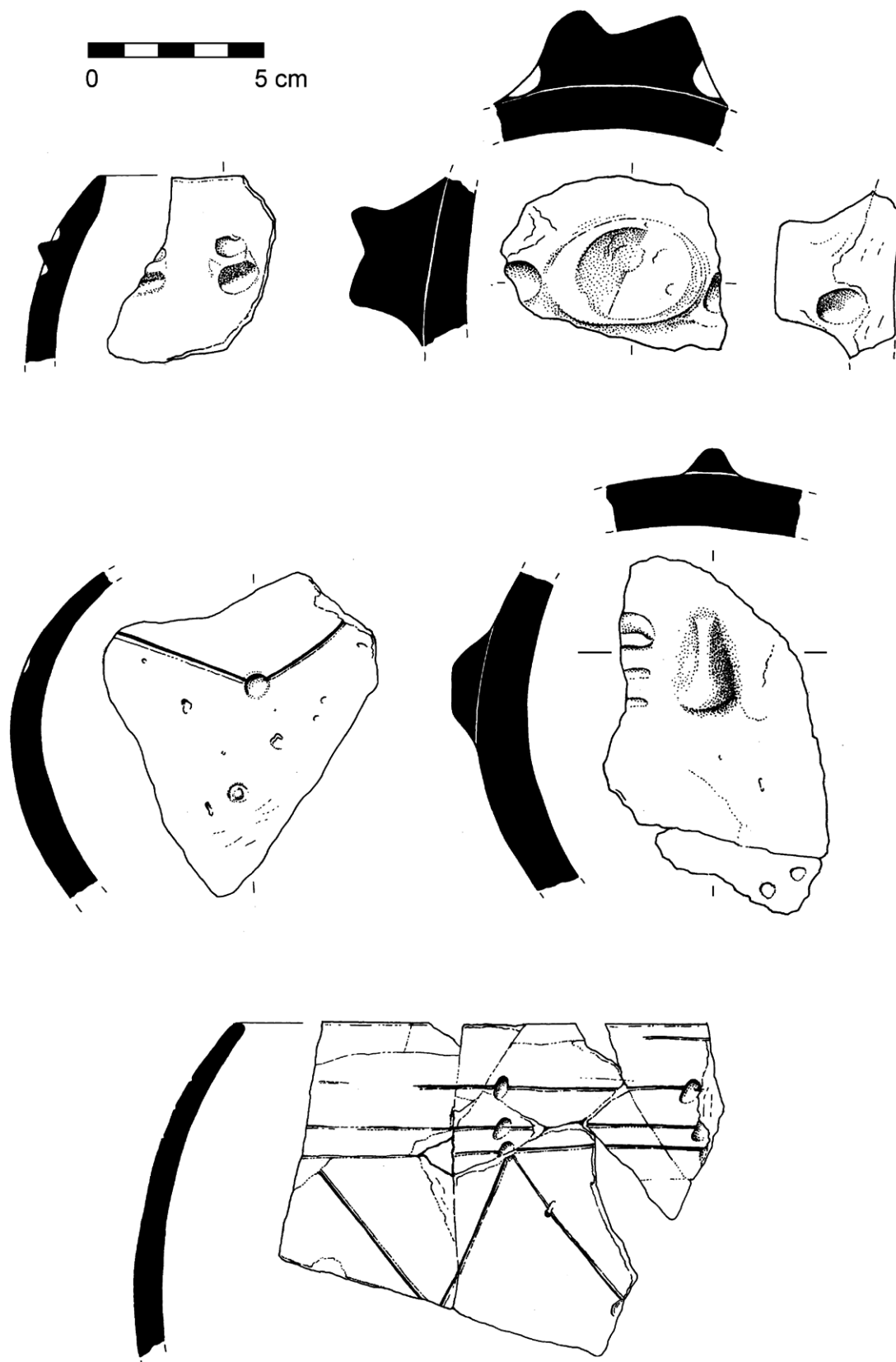
Resumé

Kyjovice (Znojmo District), „Sutny I. LBK. Settlement. Systematic excavation.

Obr. 5. Kyjovice - „Sutny“ I. Plán zkoumané plochy v sezonách 2015, 2016 a částečně 2014 (digitalizace M. Hlavica).

Fig. 5. Kyjovice - „Sutny“ I. Plan of the area excavated in seasons 2015, 2016 and partially in the season 2014 (digitisation by M. Hlavica).

Obr. 6. Kyjovice – „Sutny“. Výběr keramiky z objektu č. 827. Kresba S. Plchová.

Fig. 6. Kyjovice – „Sutny“. Selection from the ceramic assemblage from the feature No. 827. Drawing by S. Plchová.